

Asia: VN/24322/2024 UH

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kehitysyhteistyön järjestämisestä

Lausuntopyyntö

- 1. Mikä on näkemyksenne ulkoministeriölle ehdotetusta kehitysyhteistyön toimeenpanoa ja järjestämisestä koskevasta tehtävä- ja toimivaltasääntelystä, mukaan lukien esitys kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten pääomakorotuksia ja lisärahoituksia koskeva toimivalta?**

-

- 2. Mikä on näkemyksenne koskien ehdotettua viranomaisten kehitysyhteistyön toimeenpanoon osallistumista koskevaa sääntelyä, lain viranomaismääritelmästä ja viranomaisyhteistyötä koskevasta hinnoitteluperusteesta, mukaan lukien IKI-instrumenttia koskeva sääntely sekä hankinta- ja kilpailuoikeudelliset näkökohdat?**

Ilmatieteen laitos näkee positiivisena uuden lain säätämisen, sillä se kokoaa kehitysyhteistyötä ohjaavan lainsäädännön yhtenäiseen ja selkeään kokonaisuuteen sekä samalla uudistaa vanhentunutta sääntelyä.

Ilmatieteen laitos näkee positiivisena, että uudessa laissa selkeytetään, mikä on valtion 'viraston' ja 'laitoksen' määritelmä, yhdenmukaistaen määritelmä julkisuuslain (611/1999) kanssa. Ilmatieteen laitoksen kannalta on hyvä, että samalla laajennetaan erilaisten valtion toimijoiden pääsy mukaan kehitysyhteistyötoimintaan sekä Suomen laaja valtionsektorin osaamisen hyödyntäminen toimeenpanossa samalla laajenee.

Ulkoministeriön ja Valtiovarainministeriön sääntely ja ohjeistus hinnoittelun osalta on vaihdellut vuosikymmenten kuluessa. Lakiesityksessä esitettävä hinnoittelutulkinnan muutos heikentää merkittävästi IKI-hankkeiden taloudellista ja strategista houkuttelevuutta Ilmatieteen laitokselle.

Ilmatieteen laitos on keskeinen ja tuloksellinen IKI-hankkeiden toteuttaja. Onnistuneet hankkeet ovat vahvistaneet kohdemaiden luottamusta suomalaisen korkealaatuiseen osaamiseen ja avanneet merkittäviä rahoitusmahdollisuuksia kansainvälisistä rahoitusinstrumenteista.

Esitetty hinnoittelumuutos vähentää Ilmatieteen laitoksen kiinnostusta osallistua uusiin IKI-hankkeisiin, ja laitos tulee todennäköisesti keskittämään resurssensa muihin kansainvälisiin hankkeisiin, joissa rahoitus on kestävämmällä pohjalla.

IKI-hankkeet ovat tuoneet merkittäviä investointeja ja vientimahdollisuuksia suomalaiselle elinkeinoelämälle. Hinnoittelumuutos vaarantaa tämän kehityksen jatkumisen ja heikentää hankkeiden kokonaisvaikuttavuutta sekä Suomen asemaa sää- ja ilmastotoimia vahvasti tukevana maana. Kansainvälisen rahoituksen kanavoituminen Suomeen ja suomalaiselle elinkeinoelämälle vaikeutuu.

3. Mikä on näkemyksenne koskien ehdotettua monitoimijamalleja koskevaa sääntelyä, mukaan lukien sitä koskevat hankinta- ja kilpailuoikeudelliset näkökohdat?

Ilmatieteen laitos näkee erittäin hyvänä, että uudessa lainsäädännössä on yhtenä päämääränä monitoimijayhteistyön (valtion virastot, yksityissektori, kansalaisjärjestöt) parempi mahdollistaminen kehitysyhteistyössä selkeyttämällä tätä koskevaa monitoimijarahoitusta. Esimerkkinä tästä on hankkeet, jotka liittyvät YK-tavoitteeseen ennakkovaroitusjärjestelmien kehittämistä (Early Warnings for All) jokaiseen maailman maahan. Näissä hankkeissa monitoimijayhteistyö on välttämättömyys, jotta koko ennakkovaroitusten ja ennalta varautumisen arvoketju voidaan toteuttaa.

4. Mikä on näkemyksenne ehdotetusta sääntelystä, joka koskee julkisen hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle perustuslain 124 §:n mukaisesti?

-

5. Mikä on näkemyksenne koskien ehdotettua kehityspoliittisia lainoja koskevaa sääntelyä?

-

6. Mikä on näkemyksenne koskien ehdotettua ilmoittajansuojelua ja väärinkäyttöilmoituksia koskevaa sääntelyä?

-

7. Muut hallituksen esitykseen liittyvät huomiot ja kommentit

Muistion perusteluissa kohdassa 2.3.7. 'Valtiontukinäkökulmat kehitysyhteistyön viranomaisyhteistyössä' kuvaillaan tapauksia, joissa IKI-toiminta on johtanut viranomaisten osalta uusiin toimeksiantoihin kumppanimailta tai kansainvälisiltä rahoittajilta. Kilpailuneutraliteetti on selkeää ja ehdotonta, mutta osittain tyhjäksi jäävä kappale tässä kohtaa saattaa aiheuttaa tulevaisuudessa mahdollisesti ristiriitaisia tilanteita, miten kilpailuneutraliteetti todennetaan. Ilmatieteen laitos ehdottaa sitä poistettavaksi.

Haarala Minna
Ilmatieteen laitos - Minna Haarala